

Forfatter: Flemming Conrad

Titel: Romantik (1800-1870)

Citation: Flemming Conrad: "Romantik (1800-1870)", i Flemming Conrad: *Romantik (1800-1870)*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-periods-romantik1800-70-shoot-idm140580044191664.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Kanondannelsen

Den stabilt høje vurdering, perioden har været genstand for, illustreres af den fasthed, der har præget kanondannelsen, sådan som den viser sig i antologier og litteraturhistorier; især litteraturhistorier formet som en række portrætter af enkelte forfattere giver et markant billede af denne stabilitet. I en læsebog for unge kvindelige læsere, Athalia Schwartz' *Vandring med Danmarks Digtere* (1851), møder man disse navne fra tiden efter 1800: Staffeldt, Oehlenschläger, Poul Møller, Blicher, Grundtvig, Ingemann, Hauch, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther, H.P. Holst, C.J. Boye og H.C. Andersen; i Hans Brix' *Danmarks Digtere* (1925) ses som eneste afvigelse herfra tilføjes af Aarestrup og Bagger (samt naturligvis enkelte digtere, som Schwartz knap kunne kende i 1851), mens til gengæld Boye er udeladt.

I *Dansk litteraturs kanon*, udarbejdet af et udvalg under Undervisningsministeriet i 1994, opereres der (s. 72 ff.) med en såkaldt stor kanon omfattende tekster af Gyllembourg, *Oehlenschläger*, *Staffeldt*, *Ingemann*, *Blicher*, Bagger, Winther, Heiberg, Hertz, *Andersen*, Aarestrup, Paludan-Müller, *Kierkegaard*, Poul Møller, Mathilde Fibiger, *Goldschmidt*, Hostrup og Schack, hvoraf imidlertid kun de her kursiverede indgår i den såkaldte 'lille kanon'. I den 'lille', men ikke i den 'store' figurerer endelig også *Grundtvig*. Af de få navne, der savnes i listerne fra 1994, har H.P. Holst og som allerede antydte Boye ført en usikker tilværelse i udkanten af kanon de sidste henholdsvis 100 og 150 år. Udeladelsen af Carsten Hauch er ligesom indlemmelsen af Mathilde Fibiger i en så snæver kreds et fænomen af nyere dato. Blandt de navne, der hverken optræder hos Athalia Schwartz eller i de undervisningsministerielle kanon-liste, kan man især notere Chr. Hviid Bredahl, Ludvig Bødtcher, Carl Ploug, H.V. Kaalund, J.C. Hostrup og Chr. Richardt, der alle figurerer nogenlunde fast i antologier og litteraturhistorier.

Det stabile billede bekræftes af Torben Frisches registrering i *Dansk litteratur i gymnasiet 1910-71* (1977), der som forfatter til de hyppigst opgivne hovedværker opregner Blicher, Oehlenschläger, Heiberg, H.C. Andersen, Poul Møller, Chr. Winther, Paludan-Müller og H. Hertz sorteret efter hyppighed med Blicher øverst; det skal selvfølgelig noteres, at en inddragelse af læste tekstprøver kunne tænkes at modificere dette billede. Nyere undersøgelser af gymnasiernes pensum tyder på, at der sent i 1900-tallet sker en glidning i retning af at læse litteratur efter 1900; en sikker plads på pensumlisterne har dog fortsat Holberg og fra perioden 1800-70: Blicher og H.C. Andersen (se Lars Petersen i *At læse klassikere*, redigeret af Jørgen Hunosø og Hans Henrik Schwab, 1991).